



UTDANNINGS
FORBUNDET

Vår dato
11.2.2009

Deres dato

Vår referanse
09/00104-4

Vår saksbehandler
Marianne Løkholm Lewin

Avdeling
Utdanningspolitikk

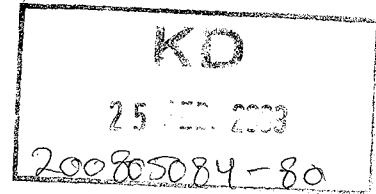
Deres referanse
200805084

Arkivkode
62

Direkte telefon
24142218

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO



Forslag til ny lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet - høringssvar

Utdanningsforbundet mener det er hensiktsmessig å skille mellom utdannings- og opplæringstilbud som gir formell kompetanse, og opplæringstilbud som ikke gir formell kompetanse. Lovendringene som kom som et resultat av Realkompetanseprosjektet og Kompetansereformen, ga voksne sterke individuelle rettigheter til formell utdanning, både grunnopplæring og høyere utdanning, basert på vurdering av realkompetanse. Det er et viktig prinsipp at det er kommuner, fylkeskommuner og institusjoner for høyere utdanning som juridisk sett er ansvarlig for kvalitet og innhold i formell opplæring/utdanning, herunder også norskopplæring for fremmedspråklige. Studieforbund og fjernundervisningsinstitusjoner er viktige tilbydere av opplæring utenfor det formelle utdanningssystemet, og de kan også benyttes som tilbydere av det formelle utdanningssystemet. Denne loven kan bidra til å tydeliggjøre forskjellen mellom statens, kommunenes og fylkeskommunenes ansvar for formell utdanning, og studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonenes ansvar for læringsaktiviteter utenfor det formelle systemet. Et mangfoldig opplæringstilbud til voksne er nødvendig for å realisere muligheter for læring gjennom hele livsløpet. Studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene skal være et supplement til det offentlige utdanningstilbudet for voksne.

Kommentarer til 1.2 Ny lovmessig forankring for enkelte skoler som i dag er regulert i kap. 6A i privatskoleloven

Utdanningsforbundet støtter departementets vurdering om at de skoler som ikke har innrettet seg etter fagskoleloven eller privatskoleloven innen 1. juli 2010, reguleres i et eget kapittel i ny lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet.

Utdanningsforbundet mener det må tydeliggjøres at det er opplæringstilbud som ikke gir formell kompetanse som må komme inn under den nye loven. Samtidig er det nødvendig med lovmessige forankringer som skiller mellom formell utdanning og opplæringstilbud som ikke gir formell kompetanse, så langt det er mulig.

Kommentarer til 2. Utkast til lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet

Forslag til ny lov - nytt navn

Utdanningsforbundet støtter forslaget om å innføre en ny lov om studieforbund, frittstående fjernundervisningsinstitusjoner og enkelte av de skolene som i dag er regulert i kap. 6A i privatskoleloven, samt nye skoler som blir godkjent etter ny lov.

Utdanningsforbundet foreslår at loven skal hete: *Lov om opplæring utenfor det formelle utdanningssystemet*. Begrunnelsen er at loven skal handle om opplæringstilbud, tilskuddsordninger, organisering av opplæringen og krav til denne typen opplæringstilbud. Det virker dessuten ulogisk å skulle lovregulere læring. I tillegg bør navnet på loven samsvare med formålet som er opplæring utenfor det formelle systemet.

Kommentar til 2. Utkast til lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet

Kap. 1 Formålet med og virkeområdet for loven

Kommentarer til § 1:

Vårt forslag er:

Formålet med loven er å fremme livslang læring ved lovregulering av opplæringstilbud utenfor det formelle utdanningssystemet. Opplæringen skal bidra til å motivere for livslang læring og øke tilgangen på kunnskap og kompetanse for alle. Opplæringen skal bidra til den enkeltes utvikling og til å møte kompetansebehov i samfunns- og arbeidsliv.

Kommentarer til merknader til § 2:

Utdanningsforbundet deler departementets syn på at det må komme klart fram at det er kommunene og fylkeskommunene som er ansvarlig for å oppfylle voksnes rettigheter i henhold til opplæringsloven. Det er også kommuner og fylkeskommuner som er ansvarlige for kvaliteten på det tilbudet som er gitt, også når studieforbund eller andre gjennomfører opplæringen på oppdrag fra kommuner og fylkeskommuner. Kvalitetskravene til formell utdanning og kvalifikasjonskravene til pedagogisk personale som skal undervise voksne bør følge kravene i Forskrift til opplæringsloven §14-1 Krav til pedagogisk kompetanse, første ledd. Utdanningsforbundet mener at det ikke finnes saklig grunn for å akseptere svakere krav til kompetanse for lærere som underviser voksne.

Realkompetansevurderingen, godkjenningen og opplæringen av voksne må ha legitimitet både i utdanningssystemet og arbeidslivet. Kvalitets- og kompetansekravene må derfor være ufravikelige. Kommuner og fylkeskommuner har ansvaret for at opplæringsloven med forskrifter følges og at rettigheter ivaretas.

Kommentarer til merknader til § 5:

Minimumsnivå knyttet til et gjennomsnitt per år de siste tre årene, eller kun siste år.

Utdanningsforbundet er positive til å beholde beregning ut fra gjennomsnitt de tre siste årene, fordi finansieringen av studieforbundet blir mer forutsigbar.

Bør minimumsnivå fremdeles fastsettes i form av studietimer (normalt 45 minutter), eller kan det tenkes alternative måter å måle nivået på?

Utdanningsforbundet mener at antall studietimer etter dagens definisjon ikke gjenspeiler den reelle aktiviteten i studieforbundet på en god nok måte. For å få fram dette må både antall studietimer og antall deltakere inngå i beregningsgrunnlaget. Det bør derfor vurderes om antall deltakertimer skal benyttes for å fastsette støtte til studieforbund.

Kravet om minimum 12 studietimer bør utgå. Arbeidslivet vi i har dag medfører at flere kurs må reduseres i antall timer eller splittes opp i flere mindre kurs for at arbeidstakere skal kunne ha mulighet og anledning til å delta. Flere kurs reduseres også i omfang, slik at de kan gjennomføres på én dag for å redusere fravær og kostnader for arbeidsgiver og ansatte.

Syn på at minimumsnivå fastsettes til et årlig studietimeantall på 25 000 versus 40 000

Dersom beregningsgrunnlaget opprettholdes, ser Utdanningsforbundet ingen grunn til at et minimum studietimetall skal endres. Dersom man endrer beregning fra studietimer til deltakertimer, vil dette gi et mer korrekt bilde, og man kan vurdere å øke antall timer som skal ligge til grunn for støtte.

Velger man likevel å beholde dagens modell, bør ikke minimumskravet settes høyere enn 25 000 studietimer. Et studietimetall på minimum 40 000 timer etter dagens modell vil medføre en for stor reduksjon i antall studieforbund.

Formålet med loven er å fremme livslang læring ved å legge til rette for opplæringsaktivitet utenfor det formelle utdanningssystemet. Da er det viktig at man legger forholdende til rette for å opprettholde et mangfoldig opplæringstilbud.

§ 6 Modell for statstilskudd til studieforbund

Utdanningsforbundet er positive til at utgifter til pedagogisk utviklingsarbeid skal dekkes gjennom grunntilskuddet. Det kan likevel være aktuelt med større endringer som krever høyere kostnader enn hva som dekkes gjennom grunntilskuddet. Muligheter for å søke ekstraordinære tilskudd til større pedagogiske utviklings- eller samarbeidsprosjekt bør opprettholdes.

Kommentarer til merknader til § 6

Utdanningsforbundet er enig i departementets vurdering om at kommunenes og fylkeskommunenes støtte til studieforbund må baseres på frivillighet. Særlig sett i lys av Riksrevisjonens rapport om manglende oppfølging av voksnes legale rettigheter, både fra statlig, kommunalt og fylkeskommunalt hold, er det etter vårt syn en primær oppgave å prioritere at voksne får tilgang på det formelle opplæringstilbudet som de etter opplæringsloven har krav på.

Utdanningsforbundet stiller seg kritisk til lovteksten i § 7. *Gratis bruk av undervisningslokale* Studieforbundene får statsstøtte og bør derfor betale for leie av lokaler. Et resultat av det statlige styringssystemet er at skoler har fått større autonomi og mange har fått et økt selvstendig ansvar for økonomien. De lokale forskjellene i måter skoler styres på av kommuner og fylkeskommuner har økt, det samme har kravene til effektiv økonomistyring. Det er derfor urimelig at skoler skal betale for studieforbundenes bruk av lokale.

Utdanningsforbundet støtter lovteksten i § 10 *Dokumentasjon på gjennomført opplæring*.
 Kommentar: Dokumentasjonen av opplæringsaktiviteter kan komme til nytte hvis den voksne ønsker å få godkjent realkompetanse relatert til formell utdanning.

Kapittel 3 Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner

Utdanningsforbundet støtter merknaden til § 13 der det presiseres at frittstående fjernundervisningsinstitusjoner ikke omfatter offentlige institusjoner. Slik dras det opp et tydelig skille mellom det offentlige utdanningssystemet og tilbudet utenfor det offentlige.

Kommentarer til merknader til § 14 Tilskudd til fjernundervisning


Kriterier for tilskudd skal fastsettes i forskrift. Det er derfor vanskelig å kommentere tilskuddsordningen og endringen i ordningen på nåværende tidspunkt.

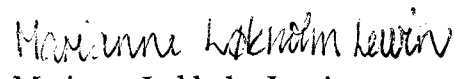
Kapittel 4 Diverse skoler

Kommentarer til § 18

Disse skolene tilbyr formell utdanning og skal drives etter læreplaner godkjent av departementet. Utdanningsforbundet mener at følgende setning bør inn i lovteksten: Disse skolene må tilfredsstillende krav i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Setningen om at departementet kan gi forskrift om et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, bør utgå, fordi et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk har en uklar juridisk status i forhold til en nasjonal lovgivning. Et kvalifikasjonsrammeverk har ikke status som nasjonalt styringsdokument, slik læreplanen, forskriftene og lovverket har.

Med vennlig hilsen
for Utdanningsforbundet


Torbjørn Ryssevik
avdelingssjef


Marianne Løkholt Lewin
seniorkonsulent